בעזהשי"ת

◆ גליון המאה ◆

א טיפערן בליק

ויצא

מדברי

כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש זי"ע

בראשית מנהיגתו על אדמת אמעריקא,

להיזוק יסודות היהדות והחסידות, בשייכות

לפרשיות השבוע ומועדי השנה

דבר המערכת

במשך השנים תש"י - תשנ"ב התוועד כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש זי"ע התוועדויות רבות ובמשך שעות ארוכות השמיע שיחות קודש ומאמרים בכל חלקי התורה.

חלקים מתוך אלפי שיחות קודש אלו לוקטו והוגהו על ידו במשך השנים ונדפסו בל"ט הכרכים של **לקוטי שיחות**.

בקונטרס "א טיפערן בליק" הננו מביאים קטעים מספרי לקוטי שיחות, בעיקר מתוך ד' חלקים הראשונים, עם קצת ביאור באותיות קטנות וכותרות שנעשו על ידינו.

במשך הדורות, הרבו כ"ק האדמו"רים נשיאי חב"ד ללמד ולהשפיע חסידות, מיוסד על תורת כ"ק מורנו הבעש"ט, והדריכו את החסידים בעבודת ה' בהתאם למצבו של כל דור ודור. בשיחות קודש שלו מבאר כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש זי"ע את **עבודת ה' עפ"י דרך החסידות השייכת למצב של דורנו זה, מרחיב עלי' ומסביר אותה בשפה קלה ופשוטה לאנשים כערכינו.**

מערכת "א טיפערן בליק"

© **כל הזכויות שמורות**
הטעקסט של הלקוטי שיחות נדפס ברשות קה"ת

הרוצה לקבל הקונטרס באימייל נא לשלוח בקשה לatifernblik@gmail.com

הרוצה לנדב הקונטרס נא להתקשר **718-977-5099**

מיט וועלכע זכות האט יעקב אבינו געקענט טרעפן מלאכים?

א.

יעקב אבינו ווערט אָנגערופן "בחור שבאבות"[1] (דער אויסדערוויילטער פון די אבות). איינע פון די שלימות'ן פון יעקב אבינו לגבי די אבות אברהם און יצחק איז: "אברהם - יצא ממנו ישמעאל" און "יצחק - יצא ממנו עשו", ד. ה. אַז זייערע מדריגות פון קדושה האָבן דערגרייכט ניט אַלע זייערע קינדער, ס'איז געווען אויך אַ "יצא ממנו", ישמעאל און עשו זיינען אַרויסגעגאַנגען פון זייער שייכות צו אברהם און יצחק. אָבער ביי יעקב איז געווען "מטתו שלימה"[2], אַלע זיינע קינדער זיינען געווען גאַנץ, ווייל צו זיי אַלעמען האָט דערגרייכט די קדושה פון יעקב אבינו.

(הגם אַז תורה רופט אָן די מעשה ראובן: "בלבל יצועי אביו", - ווייל כאָטש "כל האומר ראובן חטא אינו אלא טועה" (דער וואָס זאָגט אַז ראובן האָט געזינדיקט האָט ער דערין אַ טעות) און דאָ למטה איז ער ניט באַגאַנגען קיין חטא, נאָר ער האָט עס געטאָן צוליב כיבוד אם, ווי ס'איז מבואר דאָרט אין גמרא[3], וויבאַלד אָבער די תורה אַליין ברענגט אַז ס'קען זיין אַ מיינונג, אַן "אומר" אַז "ראובן חטא", באַווייזט דאָס גופא אויף אַ געוויסן חסרון אין דער היכער מדריגה וואו ראובן איז געשטאַנען, ווי אַרומגערעדט כללות ענין זה בכמה מקומות און אויך בביאור אין חסידות אָנהויבנדיק פון בעש"ט[4]. פונדעסטוועגן האָט אויך ראובן באַקומען אַלע ענינים פון יעקב אבינו, און אדרבה, נאָך מער פון זיינע ברידער, "יתר

---

1. ב"ר פע"ו, א. וראה זח"א קיט, ב. קמז, ב. ועוד.

2. ויק"ר פל"ו, ה. וראה ג"כ פסחים נו, א. ספרי דברים ו, ד. שם לב, ט.

3. שבת נה, ב.

4. ראה יבמות קכא, ב (עה"פ וסביביו נשערה). נת' בקונטרס ומעין מט"ו. ולהעיר מתולדות יעקב יוסף ס"פ לך. ד"ה אם רוח המושל תרצ"ה ובהקדמתו ע"ד אדמו"ר האמצעי והצ"צ (סה"מ קונטרסים ח"ב ע' 712 ואילך).

שאת ויתר עז"[5], וואָס דערפאַר ווערט ער אויך "בשעת הקלקלה" גערופן "**בכור** יעקב", ווי מבואר פון דעם פירוש במאמר רז"ל[6]: "כבד את אביך, לרבות אחיך הגדול" - אַז פון "**את** אביך" לערנט מען אַרויס אַז מען דאַרף אָפּגעבן כבוד דעם עלטסטן ברודער, זעט מען אַז כיבוד אחיך הגדול איז איין זאַך מיט כיבוד אב, ווי דער מהרח"ו זאָגט[7]: "רוחא קדמאה דשביק בה", אין דעם בן הבכור ווערט איבערגעגעבן דער רוח האָב, און מיטן מכבד זיין דעם בכור איז מען אויך מכבד דעם פאָטער).

וואָס דאָס איז אויך דער פשט פון דעם מאמר הגמרא[8]: "'שופרי' דיעקב מעין שופרי' דאדם הראשון", די שיינקייט פון יעקב אבינו איז געווען "מעין" ענלעך צו דער שיינקייט פון אדם הראשון. אדם הראשון האָט אין זיך כולל געווען אַלע נשמות ביז סוף כל הדורות. דערפאַר איז אַלץ וואָס ער האָט געטאָן נוגע צו אַלעמען. און ווען ער האָט געהאַט אַ ירידה דורך דעם חטא עץ הדעת, האָט עס גלייכצייטיק אויך גע'פּועל'ט אַ ירידה אין **אַלע** שפּעטערדיקע נשמות. וואָס דערפאַר זיינען געווען צדיקים וואָס "מתו בעטיו (צוליב דער עצה) של נחש"[9], זיי זיינען אַוועק פון דער וועלט **נאָר** צוליב דעם חטא עץ הדעת פון אדם הראשון. און אַזוי האָט אויך יעקב, וואָס ער איז "מעין שופרי' דאדם הראשון", כולל געווען אַלע שפּעטערדיקע נשמות, זיינען אַלע גוטע זאַכן וואָס ער האָט געטאָן (ווייל "מדה טובה מרובה ממדת פורעניות"[10], די גוטע מאָס איז פיל גרעסער ווי די פאַרקערטע) געווען נוגע ניט נאָר אים, נאָר רירן אָן אַלע יוצאי חלציו, - "מטתו שלימה".

5. בראשית מט, ג. וראה פרש"י וישלח לה, כג (ע"פ ב"ר שם). - והוא כדעת ר"א המודעי (ב"ר פצ"ח, ד).

6. זח"ג פג, א. סהמ"צ להרמב"ם שורש ב. וראה כתובות קג, א.

7. לקוטי תורה להאריז"ל פ' וירא (כ"ח רע"א). שער המצות ר"פ יתרו.

8. ב"מ פד, א. זח"א לה, ב. ובכ"מ.

9. שבת שם. ב"ב יז, א.

10. יומא עו, א.

ב.

דערפון איז פאַרשטאַנדיק, אַז אַלע איינצלהייטן פון די פּאַסירונגען וואָס די תורה דערציילט וועגן יעקב אבינו - אויסער דעם וואָס אַלע סיפּורי התורה זיינען ניט ח"ו קיין דערציילונגען פון אַ געשיכטע־בוך, נאָר תורה איז פון לשון הוראה[11], ובפרט די סיפּורים פון "מעשה אבות", וואָס זיי זיינען "סימן (און הוראה) לבנים"[12] - האָבן זיך די זעלבע פּרטים אָפּגעטאָן ביי אַלע נשמות ישראל ווי זיי זיינען געווען כלול אין דער נשמה פון יעקב אבינו, ובמילא זיינען זיי אויך אַ וועג־ווייזונג און אַ נתינת כוח פאַר די נשמות נאָכדעם ווי זיי זיינען נתגלה געוואָרן בירידת הנשמה למטה, נאָך אין אַ גרעסערע מאָס ווי די הוראה וסימן לבנים פון די מעשה אבות אברהם ויצחק.

ג.

אין פּרשת ויצא דערציילט די תורה אַז יעקב איז געגאַנגען פון ארץ ישראל (באר שבע) קיין חרן צו לבן'ען; און ווי ביי זיין אָנהויבן גיין פון ארץ ישראל איז באַלד געשען "ויפגע במקום וגו'"; נאָכדעם דערציילט זיך זיין אָנקומען צו לבן'ען, ווי יעקב האָט ביי אים געאַרבעט צוואַנציק יאָר, ווי ער האָט חתונה געהאַט און אויפגעשטעלט די שבטים; זיין גיין צוריק פון חרן קיין ארץ ישראל, און ווי גייענדיק צוריק האָבן אים באַגעגנט "מלאכי אלקים".

ווי אויבן גערעדט זיינען די אַלע פּרטים אַ הוראה און זיי זיינען דאָ ביי כל ישראל:

די פליכט פון יעדער אידן איז צו אַרויסגיין פון ארץ ישראל, אהלי שם ועבר - אַרויסגיין פון די ד' אמות פון תורה, דער לימוד זאָל זיין מביא לידי מעשה, גיין קיין "חרן"[13], "חרון אף של מקום בעולם", ד. ה. אין דעם

11. זח"ג נג, ב.

12. ראה לעיל פ' לך לך ובהמצוין שם.

13. רש"י ס"פ נח וראה זח"א קמז, א.

קאָך פון וועלט, און דאָרט האָבן צו טאָן מיט "לבן הארמי", און פון אים אַרויסנעמען די ניצוצות הקדושה וואָס געפינען זיך ביי אים בכל דבר בעולם יש ניצוץ אלקי המחי' אותו, וכשיהודי משתמש באיזה דבר לעבודת ה' (ע"י עשיית מצוה, או ע"י שימוש בו לצורך עבודת ה', ובאם הוא דבר האסור – ע"י שמתרחק ממנו), הרי הוא מברר ומוציא ממנו את הניצוץ האלקי ומעלהו לקדושה, און דוקא דאָרט זאָל ביי דעם אידן זיין מטתו שלימה.

און ווען מ'פירט זיך אַזוי, איז דער גיין קיין חרן ניט קיין ירידה אמתית, נאר אדרבה, "ויפרץ האיש מאד מאד"[14], מען האָט גרויס הצלחה, סיי אין גשמיות און סיי אין רוחניות, און ווען מ'גייט דערנאָך צוריק קיין ארץ ישראל איז, ווי דער פסוק פירט אויס - "ויפגעו בו מלאכי אלקים".

און ווי ער איז מדייק אין זוהר[15]: אַז ווען יעקב איז אַרויס צו גיין קיין חרן, איידער ער האָט געאַרבעט אין חרן און געבוירן די שבטים - איז כאָטש ער האָט געלערנט אַ סך תורה בבית עבר - שטייט אין פסוק "ויפגע במקום", ער האָט געדאַרפט קומען און זוכן דעם "מקום", דעם גילוי אלקות, און אויך דאַן האָט מען אים דעם גילוי געוויזן בלויז אין חלום. אָבער נאָכדעם ווי ער איז שוין געווען אין חרן און האָט דאָרטן דורכגעפירט זיין שליחות, ער האָט דאָרט געאַרבעט, חתונה געהאַט און איז געקומען צוריק מיט די שבטים, שטייט "ויפגעו בו מלאכי אלקים", אַז די מלאכי אלקים מיטן אויבערשטן כביכול[16] האָבן געזוכט אים צו באַגעגענען; און נוסף על זה איז אָט־דער גילוי געווען ניט בחלום נאָר בהקיץ. (און כאָטש דער מדרש טייטשט[17] אַז "מלאכי אלקים" מיינט ששים רבוא אדער ק"כ רבוא מלאכים, איז אָבער דער זוהר, פנימיות התורה, מגלה די פנימיות פון דעם ענין, אַז דער אויבערשטער אַליין האָט זיך צו אים באַוויזן).

14. ראה לקו"ת ר"פ שלח. תו"ח ד"ה וישלח יעקב ס"ד.

15. ח"א קסה, א.

16. ראה זח"ג רצח, א.

17. ב"ר ס"פ ויצא.

אַזוי איז ביי יעדער אידן: כל זמן ער איז אין ארץ ישראל, ער איז איינגעשלאָסן אין די אייגענע עניני קדושה, פאַרנומען נאָר מיט זיך אַליין, איז ווי גרויס ער זאָל ניט זיין, קען ער ניט צוקומען צו דער מדריגה און דערהויבנקייט צו וועלכע ער דערגרייכט דורך זיין גיין קיין "חרן", צו טאָן אין וועלט און מקרב זיין אידן און מאַכן אידן. און ווי נאָר אַ איד גייט אַרויס פון ארץ ישראל צו אויפטאָן אין וועלט, מיט נאָך אידן, גיט מען אים אַ כח מלמעלה, וואָס דאָס איז "ויפגע במקום", ער זאָל קענען דורכפירן זיין שליחות. און נאָכדעם ווי ער פירט אויס זיין שליחות, איז ער דאַן דורך זיין עבודה ממשיך אַ העכערן אור - די העכערע אתערותא דלעילא[18] וואָס קומט נאָך דער אתערותא דלתתא - "ויפגעו בו מלאכי אלקים" לפני עבודתו של האדם ישנו נתינת כח מלמעלה על העבודה, והוא אור אלקי המאיר לאדם באתערותא דלעילא (שלא ע"י אתערותא דלתתא), ואח"כ ע"י עבודת האדם מעורר וממשיך אור אלקי נעלה יותר ("די העכערע אתערותא דלעילא" הבא לאחר "אתערותא דלתתא").

(משיחת ג' מרחשון, תשכ"א)

דער וועג צו האדעווען קינדער אין היינטיקע צייטן!

ד.

דאָס איז די הוראה פון דעם אַלגעמיינעם אינהאַלט פון דער פרשה. אָבער, ווי געזאָגט פריער, אויך די איינצלהייטן וואָס האָבן פאַסירט מיט יעקב אבינו אויף זיין וועג קיין חרן, און אויך די געשעענישן זייענדיק אין חרן, זיינען אונז נוגע אין עבודה[19].

18. ראה לקו"ת שה"ש כב, ב ואילך.

19. ראה ג"כ לקוטי שיחות ח"א פ' ויצא.

דער מדרש זאָגט[20] אויפן פסוק "וישכב במקום ההוא": "כאן שכב, אבל כל י"ד שנה שהי' טמון בבית עבר לא שכב" (אז די פערצן יאָר וואָס יעקב האָט זיך אויסבאַהאַלטן און געלערנט תורה בבית עבר האָט ער זיך ניט געלייגט שלאָפן). נאָך אַ פשט איז אין מדרש אויף דעם: "כל כ' שנה שעמד בביתו של לבן לא שכב" (די גאַנצע צוואַנציק יאָר וואָס ער איז איינגעשטאַנען אין דער הויז פון לבן האָט ער זיך ניט געלייגט שלאָפן), ווי עס שטייט אין פסוק: "ותדד שנתי מעיני". און נאָכמער - לא שכב. לכאורה איז ניט פאַרשטאַנדיק: מילא דאָס וואָס יעקב איז ניט געשלאָפן בבית עבר איז ווייל ער האָט דאָרט געלערנט תורה; אָבער פאַרוואָס האָט ער זיך אַזוי מוסר נפש געווען[20*] און זיך ניט געלייגט שלאָפן די גאַנצע צוואַנציק יאָר וואָס ער איז געווען בבית לבן?

נאָר ווי גערעדט פריער ענינו איז פאַרשטאַנדיק אויך דער פּרט. זיין גיין קיין חרן און דער זיין דאָרט איז געווען בכדי צו אויפטאָן אין וועלט, מברר זיין די ניצוצות פון קדושה וואָס געפינען זיך ביי לבן'ען. איז דערפאַר "לא שכב" די גאַנצע צייט דאָרטן, ווייל ער האָט כסדר געדאַרפט זיין וואַכזאַם און זיך שטאַרקן אויף לבן הארמי, וואָס האָט זיך קעגנגעשטעלט צו דער עבודת הבירורים פון יעקב אבינו.

לבן האָט גע'טענה'ט צו יעקב אבינו, און זיינע יורשים אין יעדער דור טענה'ן צו יעקב'ס אייניקלאַך: מילא דו ביסט אַן אַלטער איד, מילא פיר זיך ווי דו ווילסט; דו ביסט סייווי פון דער אַלטער וועלט, קענסטו זיך זיצן און לערנען תורה גאַנצע טעג און נעכט, אָבער וואָס ווילסטו פון די קינדער? זיי געהערן צו דער מאָדערנער צייט - "הבנות בנתי והבנים בני", (זיי זיינען מיינע, לבן'ס, קינדער); זיי זיינען דאָך יונגע קינדער, איז פאַרוואָס מאַכסטו זיי פאַר קאַליקעס, זיי זאָלן זיך ניט קענען צופּאַסן צו דער וועלט? דו ווילסט מיט זיי לערנען אידישקייט - מהיכי תיתי, נאָר טו

20. ב"ר פס"ח, יא.

20*. ראה ב"מ (צג, ב) נטירותא יתרתא. ואפילו לפס"ד השו"ע (חו"מ סי' שג, טי"א) דלא כרבה, הרי לא מחוייב ב"לא שכב". וראה קו"א להל' נזקי גו"נ לאדה"ז סק"ב.

דאָס אין אַ מאָדערנעם אופן, מיט די נייע מעטאָדעס. מאַך זיי ניט פאַר קיין בטלנים!

דאָס זעלבע האָט ער אויך גע'טענה'ט ביי "והצאן צאני": בהנוגע דיין לערנען און דאַוונען מיש איך זיך נישט, אָבער ווען עס קומט צו געשעפט־זאַכן איז - "והצאן צאני" - דאַרפסטו זיך פירן אין מיינע וועגן, אין די וועגן פון לבן הארמי; אַז צוליב פאַרדינען פון אַ מסחר דאַרף מען זיך ניט רעכענען מיט די איסורים פון רמאות, הסגת גבול א. א. וו. און אזוי ווייטער מיט דיין פירן זיך על פי תורה אין מסחר איז שווער צו "מאַכן אַ לעבן".

און דעריבער האָט זיך יעקב מוסר נפש געווען, "ותדד שנתי מעיני", און נאָכמער, אַז אינגאַנצן לא שכב, ניט בלויז אויף די רוחניות'דיקע ענינים, ווי לערנען תורה בבית עבר, נאָר אויך אין די ענינים אויף וועלכע לבן האָט געזאָגט "הבנות בנתי והבנים בני והצאן צאני"; אויך אויף די זאַכן וואָס לבן קען מיינען אַז זיי באַלאַנגען צו אים האָט יעקב געהאָרעוועט ביז צו מסירות נפש, - ווי ער האָט געזאָגט: "**עבדתיך** ארבע עשרה שנה בשתי **בנתיך** ושש שנים **בצאנך**", - כדי דאָס אַלעס זאָל זיין על פי תורה, און דורך דעם מברר זיין די ניצוצות הקדושה וואָס געפינען זיך אין רשות פון לבן'ען, און ממשיך זיין ג־טלעכקייט אויך אין די דברים הגשמיים.

ז.

דערמיט וועט מען אויך פאַרשטיין וואָס עס שטייט דאָרט ווייטער אין מדרש: "ומה הי' אומר" (וואָס האָט יעקב געזאָגט אין דער צייט וואָס לא שכב בבית לבן?) ענטפערט אויף דעם דער מדרש: "ט"ו שיר המעלות שבספר תהלים" ווי עס שטייט: "שיר המעלות וגו' יאמר נא ישראל", "ישראל" מיינט "ישראל סבא", יעקב אבינו. נאָך אַ דעה איז דאָ אין מדרש: "כל ספר תהלים הי' אומר", ער האָט געזאָגט דעם גאַנצן ספר תהלים, ווי עס שטייט: "ואתה קדוש יושב תהלות ישראל", אַז "ישראל סבא" יעקב אבינו, האָט געזאָגט "תהלות" צו דעם אויבערשטן.

לכאורה, וואָס פרעגט דער מדרש "מה הי' אומר", וואָס האָט ער געטאָן אין די נעכט - ער איז דאָך געווען פאַרנומען מיט היטן צאן לבן? נאָר דאָס איז זיכער, אַז בכדי צו היטן צאן לבן וואָלט זיך יעקב ניט מוסר נפש

געוועזן, נאָר ער האָט עס געטאָן צוליב מברר זיין די ניצוצות הקדושה וואָס געפינען זיך ביי לבן'ען. פרעגט אויף דעם דער מדרש: מיט וואָס פאַר אַ כוחות האָט יעקב דורכגעפירט די עבודת הבירורים, אַז ניט נאָר האָבן די נידעריקע ענינים פון לבן הארמי אים ניט מוריד געווען, נאָר אדרבה, ער האָט זיי אויפגעהויבן צו קדושה? און אויף דעם ענטפערט דער מדרש, אַז ער האָט געזאָגט "שיר המעלות וגו' מאין יבוא עזרי", ער האָט געפילט, אַז מיט אייגענע כוחות קען מען גאָרניט אויפטאָן, און נאָר "מאין", דורך דעם וואָס ער איז אינגאַנצן בטל - "יבוא עזרי", וועט ער געהאָלפן ווערן, ווייל ער האָט זיך פאַרלאָזט נאָר אויף דעם אויבערשטן, "עזרי מעם ה'" - איז אים נמשך געוואָרן דער עזר, די הילף פון דעם אויבערשטן, און דאָס האָט אים געגעבן די כוחות צו מברר זיין די ניצוצות וואָס ביי לבן'ען, ווייל ער האָט מגלה געווען אין דער אַרבעט אַז דער אויבערשטער איז "עושה שמים וארץ", ער איז דער בעל הבית און גיט כח סיי אין עניני "שמים" (תורה, וואָס יעקב האָט געלערנט בבית עבר), סיי אין עניני "ארץ", אין די נידעריקע ענינים פון חרן ("חרון אף של מקום בעולם"), אין דער וועלט פון לבן הארמי.

ז.

און פון די פרטי הסיפור פון יעקב אבינו האָבן מיר אויך אַן אָנווייזונג פאַר אונז, אַז בכדי צו קענען טאָן מיט וועלט דאַרף מען האָבן אַ טאָפּלטע באַוואָרעניש: א) איידער מען גייט קיין חרן דאַרף מען זיך פריער אינגאַנצן געפינען אין די ד' אמות פון תורה און תפילה און ניט האָבן צו טאָן מיט וועלט, אַזוי ווי יעקב אבינו איז געווען בבית עבר - **תורה**, און "ויפגע במקום" - ווי די חז"ל טייטשן[21] אַז דאָס מיינט **תפילה**; ב) אויך ווען מען געפינט זיך שוין אין חרן און מ'אַרבעט ביי לבן'ען, דאַרף מען זיין פאַרנומען מיט עבודת הבורא, ווי זאָגן תהלים אד"ג און דאס גלייכן[22]. און דאַן

---

21. ברכות כו, ב וש"נ.

22. ראה קובץ מכתבים ע' 202, נדפס בסוף תהלים אהל יוסף יצחק. "היום יום" ט' אד"ר.

האָט מען די הילף פון דעם אויבערשטן אויף דורכפירן די שליחות צוליב וועלכער די השגחה העליונה שיקט קיין חרן.

אויך אין טעגלעכן לעבן דאַרף זיין ביי אַ אידן די זעלבע ענינים: אין אָנהויבס טאָג, איידער אַ איד גייט אַוועק צו זיינע עסקים, דאַרף ער אָפּגעבן אַ משך זמן אויף תפילה און תורה. די ערשטע זאַך נאָכן אויפשטיין פון שלאָף דאַרף אַ איד דאַוונען; נאָכן דאַוונען דאַרף ער האָבן אַ קביעות צו לערנען אַ שיעור אין תורה[23]. און ווען ער איז שוין אָנגעזאַפּט מיט תפילה און תורה, קען ער זיך דאַן פאַרנעמען מיט זיינע עסקים. און אויך ווען ער איז פאַרנומען אין זיינע געשעפטן, דאַרף זיין בלויז "יגיע כפיך"[24], אַז נאָר די "הענט" (די אויסערלעכע כוחות) זאָלן זיין אַריינגעטאָן אין דעם, אָבער די קאָפּ זאָל זיך פאַרנעמען מיט אַ פּרק משניות, אַ פּרק תניא, מיט זאָגן אַ קאַפּיטל תהלים אד"ג. נאָך מערער: אויך אין זיינע עסקים און אין זיין אַרבעט גופא ווען ער געפינט זיך אין וועלט, דאַרף זיין קענטיק אַז ער איז אַנדערש פון די מענטשן אַרום אים - "ונפלינו אני ועמך מכל העם אשר על פני האדמה", אַ איד דאַרף זיין **אַלעמאָל** אָפּגעטיילט און

23. ראה שו"ע אדמוה"ז סי' קנה סעי' א: לקבוע אותה מיד **אחר** התפלה.

- ואין להקשות ממה שיעקב התחיל באהלה של עבר (תורה) ואח"כ ויפגע במקום (תפלה), כי הטעם שצריך להקדים תפלה לתורה מבואר בלקו"ת פ' ברכה (צו, סע"ב) שלימוד התורה שקודם התפלה היא רק מבחי' **נובלות** חכמה של מעלה, וע"י קדימת היחודים שבתפלה נמשך בתורה גילוי חכמה של מעלה **ממש** ולא נובלות לבד. ומזה מובן, שהתועלת שבקדימת תפלה לתורה היא לאחר מ"ת דוקא: בין מצד **תורה**, שרק במ"ת ניתן הכח להמשיך שמן תורק ולא רק ריחות, (ראה שהש"ר פ"א ע"פ לריח שמניך) בין מצד **תפלה**, שרק במ"ת ביטל הגזירה דתחתונים לא יעלו למעלה (ראה שמ"ר פי"ב, ג), משא"כ בזמן האבות*, דהעבודה עולה רק עד שרש הנבראים. והנה לכאורה אפ"ל יותר מזה, דאדרבה יש מעלה בתורה של האבות (ובפרט יעקב - קו התורה) על תפלתן (וגם בתורתן שקודם התפלה) שהרי זה עכ"פ ריחות מהעליון.

- אלא דלכאורה מוכח לא כן, ממה שאבות **תקנו** תפלות דוקא, ועד כדי כך אשר תפלות (גם שלאחר מ"ת) אבות תקנום (ברכות כו, ב), ונק' **מפני** כך דברי תורה (תענית כח, א). ואכ"מ.

24. ראה בארוכה לקוטי שיחות ח"א פ' ויקהל.

*) ראה בכל זה ד"ה אמרת ה' צרופה (ס' המאמרים - קונט' ח"ב ע' שנב, א).

אויסגעצייכנט פון דער אַרומיקער סביבה, מיט זיין קדושה'דיקער הנהגה אין אַלץ וואָס ער טוט - "בכל דרכיך דעהו".

ז.

בעיקר דאַרף זיין קענטיק די באַזונדערע קדושה־הנהגה אין חינוך הבנים והבנות, אין דער איינשטעלונג פון דער הויז־פירונג. ניט נאָר פירט זיך זיין הויז אינגאַנצן אַנדערש ווי דאָס הויז פון אַ ניט־אידן, להבדיל, נאָר אפילו מיט אַ העכערער דרגת קדושה ווי די הנהגת הבית פון יענע אידן, שומרי תורה ומצוה, וואָס ביי זיי הערן זיך שטאַרק אָן די וועלטלעכע הנחות[25]; ביי אים הערט זיך אָן אין אַלע עניני הבית בלויז דעת תורה - אידישקייט און הייליקייט.

און אויך דאָס לערנען מיר אַרויס פון מעשה אבות, פון דער הנהגה פון בית יעקב. די תורה דערציילט: "וילך ראובן בימי קציר חטים וימצא דודאים בשדה", און רש"י איז מפרש: "להגיד שבחן של שבטים, שעת הקציר הי' ולא פשט ידו בגזל להביא חטים ושעורים, אלא דבר ההפקר שאין אדם מקפיד בו" (די תורה דערציילט דאָ דעם שבח פון די שבטים: כאָטש ס'איז געווען די שניט־צייט, האָט ראובן ניט גענומען קיין ווייץ און גערשטן, נאָר "דודאים", אַ זאַך וואָס איז געווען הפקר, וואָס קיינער איז דערויף ניט מקפיד).

דערפון וואָס רש"י זאָגט "להגיד שבחן של שבטים", איז פאַרשטאַנדיק אַז פון די אַלע אַרומיקע האָט זיך קיינער אַזוי ניט געפירט. אָבער די שבטים האָבן געוואוסט אַז זייער הנהגה דאַרף זיין אַנדערש, זיי דאַרפן זיך אויפפירן אין יעדן פרט אין אַן אופן פון תורה און קדושה. אַזוי האָט יעקב איינגעפירט אין זיין הויז, אַז זיין הויז איז אַנדערש פון אַלעמענס.

מען דאַרף ניט נאָכגיין דעם רוח הזמן. און דאָס דאַרף זיין אין אַזאַ קענטיקן אופן, אַז די קינדער זאָלן וויסן אַז זייערע טאַטע־מאַמע זיינען אַנדערש ווי אַלע: אַנדערע פרויען זיינען אָנגעטאָן אין ניט־בהידור־

25. ראה סמ"ע חו"מ סי' ג סקי"ג.

צניעות'דיקע קליידער, אָבער זייער מוטער גייט אָנגעטאָן צניעות'דיק בתכלית; אַנדערע טאַטעס זיינען ניט אָפּגעהיט פון אָפּנאַרן אַ צווייטן אין געשעפט, אָבער זייער טאַטע זוכט קיינעם ניט אָפּנאַרן, ער האַנדלט ערלעך א. ז. וו.

אפילו בשעת דאָס קינד איז נאָך קליין און קען נאָך ניט באַגרייפן די באַדייטונג פון תורה און קדושה, קען ער אָבער אויך שוין דאַן פילן אַז זיין היים טיילט זיך אויס פון אַנדערע היימען - "ונפלינו". במילא לערנט זיך דאָס קינד ניט אָפּ פון אַנדערע קינדער; נאָר אדרבה, ווען ער זעט ווי אַנדערע קינדער פירן זיך אויף ניט ווי עס דאַרף צו זיין, און זיי היטן זיך ניט אויס פון גזל, זיי נעמען פון פרעמדע פעלדער ניט בלויז הפקר'דיקע "דודאים", איז דאָס גופא פאַר אים אַ קלאָרער באַווייז אַז ער זאָל אַזוי ניט טאָן. ער ווייסט אַז זיי זיינען ניט קיין חברים פאַר אים.

פון אַזאַ הנהגה וואַקסט אויס אַ שבט ראובן און אויך אַ שבט יששכר (וואָס איז געבוירן געוואָרן דורך דער מעשה וואָס ראובן האָט געפונען די דודאים), וואָס פון ראובן ויששכר זיינען אַרויסגעקומען ראשי סנהדראות[26] און עמודי הוראה[27].

דאָס הייסט, בשעת מ'איז מחנך אַ אידישן קינד ווען ער איז נאָך גאַנץ יונג ער זאָל וויסן אַז ער איז אַנדערש ווי וועלטלעכע קינדער, איז אויך שפּעטער, ווען ער ווערט עלטער, לערנט ער זיך ניט פון אַנדערע קינדער פון זיין עלטער, נאָר ער גייט אַוועק - אַזוי ווי דער פאָטער יעקב - לערנען נאָר דעם אויבערשטנס תורה, ודברת בם - ביז אפילו זיין סתם רעדן איז נאָר בדברי תורה[28]; און, ווי יעקב אבינו, אַז ער וואַקסט אויס און האָט חתונה, און גייט אַרויס אין וועלט, שטעלט אויף אַ משפּחה און ער נעמט "ריחיים על צווארו", ער נעמט אויף זיך דעם יאָך פון פּרנסה - איז אויך דאַן האָט ער אַ קביעות עתים צו לערנען תורה אַלע טאָג, און בשעת ער איז פאַרנומען מיט זיינע ענינים הגשמיים זאָגט ער "שיר המעלות",

26. ראה רש"י ר"פ קרח.

27. ראה יומא כו, א. ד"ה ביום השני תרכ"ז.

28. ראה הל' ת"ת לאדה"ז פ"ג ס"ה־ז.

און ער פֿאַרלאָזט זיך אינגאַנצן אויף דעם אויבערשטן, און במילא איז זיין גאַנצע עסק־הנהגה נאָר על פּי תורה.

אַזאַ אויפפירונג ברענגט אַ אידן שפע ברכה און הצלחה אויך אין גשמיות, ווי עס שטייט ביי יעקב אבינו: "ויפרץ האיש מאד מאד", אַז ער האָט זייער מצליח געווען אפילו אין גשמיות, ווי דער פּסוק פּירט דאָרט אויס "ויהי לו צאן רבות ושפחות ועבדים וגמלים וחמרים".

(מלוקט משיחת ש"פ וישב תשי"א, שמח"ת תשט"ו)

דער וועג צו קענען זיין אין וועלט און אָפּגעזונדערט פון חומריות

ח.

דערמיט ערקלערט זיך אויך דער ענין פון דעם גל און דער מצבה וואָס יעקב און לבן האָבן אויפגעשטעלט, אַז קיינער פון זיי זאָל ניט איבערגיין דעם גרענעץ פון איינעם צום צווייטן. דאָס מיינט: כאָטש צוליב דער עבודת הבירורים מוז דאָך יעקב גיין צו לבן'ען קיין חרן*[28], בכדי פון אים אַרויסצונעמען די ניצוצות הקדושה, פונדעסטוועגן, צוזאַמען דערמיט מוז אויך זיין אַ "גל", וואָס זאָל אים אָפּטיילן פון לבן'ען, ער זאָל וויסן אַז אַחוץ דער עבודת הבירורים האָט ער מיט לבן'ען קיין שייכות ניט. ער האָט טאַקע צו טאָן מיט וועלט, אָבער בעת מעשה גופא איז ער אָפּגעגרענעצט פון חומריות העולם. און דאַן איז ער זיכער, אַז ער וועט אין וועלט, ביי לבן'ען, ניט פאַרפאַלן ווערן, נאר אדרבה, ער מאַכט די וועלט פאַר אַ כלי צו אלקות: "ויצל אלקים את מקנה אביכם ויתן לי".

---

*28. ראה ב"ר פע"ה, טו: עד הגל גו' לרעה אין אתה עובר אבל אתה עובר לפרגמטיא.

ט.

דעם כח אויף דעם גל[29], צו טאָן מיט וועלט און בשעת מעשה גופא זיין אָפּגעזונדערט פון חומריות העולם, נאָר אדרבה, מאַכן די וועלט פאַר אַ כלי צו אלקות, קומט ביחוד דורך לערנען פנימיות התורה. ווייל פנימיות התורה גיט דעם פאַרשטאַנד און די הכרה אַז "אין עוד מלבדו", אַז די גאַנצע מציאות פון וועלט איז אלקות.

און דערפאַר וועט אויך דער "יפוצו מעינותיך חוצה"[29*], דאָס מפרסם זיין און פאַרשפרייטן פנימיות התורה, צוברענגען צו "אתי מר"[30], צו ביאת המשיח, ווייל דער אויפטו פון ביאת המשיח וועט זיין, ניט **אויס** וועלט, נאָר די גשמיות'דיקע וועלט אַליין וועט ווערן אַ כלי צו אלקות, דירה בתחתונים, "ונגלה כבוד הוי' וראו כל בשר יחדיו כי פי הוי' דיבר", אַז דער בשר הגשמי וועט זען ג־טלעכקייט.

(משיחת ל"ג בעומר תש"י)

[נדפס בלקוטי שיחות חלק ג]

---

29. שזהו ג"כ מה שהכתוב עד הגל הזה מרמז לל"ג בעומר, כי ל"ג בעומר הוא מ"ת דפנימיות התורה (סד"ה וספרתם תרס"ו).

29*. לשון מענה המשיח להבעש"ט שאז יבוא. וראה להלן ליקוטי שיחות ח"ג פ' שופטים סעיף ז ובהערות לשם.

30. אגה"ק הידועה של הבעש"ט (נדפסה בגנזי נסתרות אור ישראל ע' כב. ובהקדמה לספר ליקוטי אמרים להה"מ ממעזריטש).

CRESWELL

PHARMACEUTICAL LOGISTIC CONSULTANTS

718-534-8266
24CRESWELL@GMAIL.COM